

Овчаренко Я. О., к. е. н. Гвініашвілі Т. З.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одним з факторів економічного розвитку країни є успішне функціонування підприємств, яке в сучасних умовах передбачає виробництво інноваційної продукції та технологій, здатних скласти конкуренцію на міжнародному ринку. Позитивний результат інноваційної діяльності досягається не стільки за рахунок виробництва та реалізації інновацій, скільки завдяки ефективному та якісному управлінню, аналізу та планування процесу розвитку. Американський соціолог Д. Белла назвав інноваційну економіку наступною економічною формацією: та, що приходить на зміну індустріальній економіці [1, с. 80]. В інноваційній економіці інновації повинні створюватися і використовуватися у всіх галузях та сферах економіки й життєдіяльності. Головним драйвером масової генерації інновацій та створення інноваційної економіки стає накопичений людський капітал [2, с. 82].

Під інноваційною економікою припускаємо економіку, засновану на постійному технологічному вдосконаленні, на виробництві та експорті високотехнологічної продукції з високою доданою вартістю. При цьому в основному прибуток створює інтелект новаторів та вчених, інформаційна сфера, а не матеріальне виробництво (індустріальна економіка) і не концентрація фінансів (капіталу). Багато авторів вважають, що для більшості розвинених країн в сучасному світі саме інноваційна економіка забезпечить економічну перевагу. Інновацією називають тільки нововведення, які використовуються в практичній діяльності для досягнення конкурентних переваг. Інновації слід розглядати як результат поєднання інтелектуальної діяльності людини, процесу інвестування з метою реалізації інновацій та закладеного в нововведенні потенціалу. Інновації є закономірним результатом інтелектуальної діяльності людини, реалізації творчого процесу, наукових відкриттів і винаходів. Наочним прикладом реалізації інновацій

є поява на ринку товару з якісно новими споживчими властивостями, створення нових технологій, що забезпечують якісне підвищення ефективності виробничих систем. Закономірності впровадження інновацій в області техніки і технологій стали предметом інтересу вчених ще на початку ХХ ст.

Основоположником сучасного трактування поняття «інновація» вважається австрійський вчений Й. Шумпетер, який розглядав в своїй роботі «Теорія економічного розвитку» інновацію як засіб підприємництва для збільшення прибутку [2, с. 170]. Таким чином, інноваційна діяльність передбачає послідовне проходження декількох етапів: інвестиції – розробка – процес впровадження інновацій – отримання якісного поліпшення продукту.

У 60-тих роках ХХ століття Національний науковий фонд США почав дослідження в області технологічних інновацій за участю С. Майерса і Д. Маргіса. У 1969 році, в доповіді «Успішні промислові інновації» поняття «інновації» трактується як набір технологічних змін. Технологічні інновації розглядаються як складний процес, від розуміння проблем, появи нових ідей, нових концепцій, далі через пошук рішення проблем, і, нарешті, фактичне успішне застосування нового проекту й отримання економічної і соціальної цінності. У 1976 році, в доповіді наукового фонду США технологічні інновації розглядаються як «поява нової або удосконаленої продукції, процесів або послуг на ринку». Відомий англійський вчений К. Фрімен вважав, що в економічному сенсі технологічна інновація включає нові продукти, нові процеси, нові системи та нове обладнання. У роботі «Економічна теорія промислових інновацій» 1974 р. він пише, що технологічна інновація – це цілий процес перетворень технічного, технологічного характеру, що призводить до комерціалізації [4, с. 117]. Процес інноваційної діяльності підприємства наведено на рис. 1.

Проблема вітчизняних підприємств полягає в тому, що підтримати стійке зростання інноваційного розвитку в наступні роки буде дуже складним завданням. Тому зростає роль держави, як надійного партнера, здатного допомогти компаніям як мінімум залишитися на тому ж рівні інноваційного розвитку. Серед причин

стримуючих інноваційну діяльність варто виділити дві групи причин: які гальмують і негативно впливають на впровадження інновацій. До факторів, що негативно впливають на розробку і впровадження інновацій, відносяться: відсутність попиту, як наслідок високих цін, фактори, що відображають слабкі сторони підприємства, наприклад, відсутність висококваліфікованих кадрів, законодавчі чинники, наприклад, регламенти або податкові встановлення тощо.

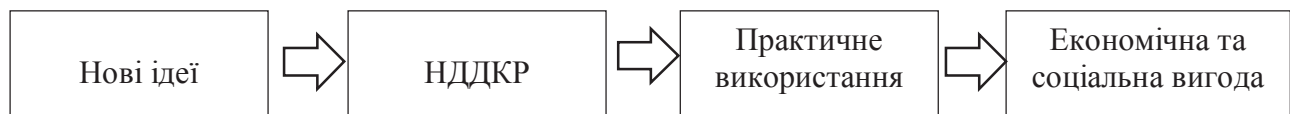

Рис. 1. Процес інноваційної діяльності підприємства

Таким чином, сьогоденні ринкові умови характеризуються, перш за все, конкурентними процесами, що змушує підприємства здешевлювати виробництво, покращувати споживчі властивості товару, регулярно оновлювати номенклатуру продукції і, відповідно, техніку і технологію виготовлення товарів, а це, в свою чергу, потребує впровадження будь-якого роду інновацій на сучасних підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: Опыт социального прогнозирования / Д. Белл ; пер. с англ. В. Л. Иноземцев. – М. : Academia, 2004. – 240 с.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – С. 169–178.
3. Freeman C. The economics of industrial innovation, London: Penguin, Harmondsworth, – 1974. – 412 p.
4. Grynko T. Organisational and economic mechanism of business entities' innovative development management / T. Grynko, T. Gviniashvili // Economic annals-XXI. – 2017. – №165 (5-6). – P. 80–83.
5. Крупский А. П. Подходы к потребности предприятия во внедрении инноваций / А. П. Крупский, Т. В. Гринько // Economics, management, law: innovation strategy: Collection of scientific articles. – China, Zhengzhou : Henan Science and Technology Press, 2016. – P. 109–115.